

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 17. august 2022 blev i sag nr. 97918:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Velliv, Pension og Livsforsikring A/S
Lautrupvang 10
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klage af 22/2 2022 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Klagers påstande:

- 1) Indklagede skal anerkende, at Klager fra den 1. november 2021 opfylder vilkårene for forsikringsdækning i henhold til forsikringsaftalenummer ... (invalidepension og præmiefritagelse).
- 2) Indklagede skal anerkende, at Klager ikke har optrådt illoyalt, og at Indklagede derfor er uberettiget til
 - a. At forlange tilbagebetaling af ydelser fra den 20. april 2021 til den 31. oktober 2021 og
 - b. At ophæve forsikringsaftalen.

Sagsfremstilling:

Klageren havde siden 1990'erne døjet med hovedpine og rygsmerter fra nakke til lænd, og i 1997 fik han konstateret slidgigt i lænden.

Han var ad flere omgange sygemeldt som følge af generne, og han fik også som en følge af sine gener og arbejdspress en arbejdshindrende depression i starten af 00'erne.

I januar 2005 blev Klager gennem sin ansættelse hos [arbejdsgiver 1] omfattet af nærværende forsikringsordning hos Nordea Liv og Pension, som i dag er overgået til Indklagede, under forsikringsaftalenummer ...

Af de gældende forsikringsvilkår, jf. bilag 1 fremgår blandt andet følgende:

...

Der er enighed mellem Klageren og Indklagede om, at dækningen allerede gælder ved ½ nedsættelse.

Som følge af en symptomforværring måtte Klageren sygemelde sig fra sit arbejde den 14. februar 2006, og han var herefter på sygedagpenge frem til den 25. maj 2008.

Klagerens helbredsmæssige gener blev beskrevet i en speciallægeerklæring fra neurokirurg [speciallæge 1] den 24. juni 2006, jf. bilag 2), som

- 1) Konstante smerter i nakken og baghovedet ledsaget af konstant hovedpine.
- 2) Periodiske smerter i lænden, som forværres af smerterne i nakken.
- 3) Konstant dobbeltsidig øresusen.
- 4) Kognitive dysfunktioner i form af nedsat hukommelse og koncentrationsevne.

Den 14. september 2006 vurderede Nordea Liv og Pension, at Klageren havde ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension fra den 1. juni 2006 og foreløbig frem til den 1. januar 2007, jf. bilag 3.

Den 12. januar 2007 blev perioden forlænget frem til den 1. juni 2007, jf. bilag 4, den 11. juli 2007 blev perioden forlænget til den 1. november 2007, jf. bilag 5 og flere gange herefter.

Den 23. april 2008 var Klageren til møde på kommunen efter afslutning af et arbejdsprøvningsforløb, jf. bilag 6.

Af mødereferatet fremgår følgende:

'Arbejdsprøvningen er nu afsluttet og viste at [klageren] kan arbejde mellem 2,5 og 3 timer pr. dag. Han forklarer, at smerterne i nakken og hovedpinen efter ca. 2 ½ time har nået et niveau, som bevirker at han må hvile.

Hans symptomer er fortsat: smerter i nakke og skulder, hovedpine, svimmelhed og konstant øresusen. Han synes ikke længere at han har hukommelsesproblemer.

Han nævner, at han tager følgende medicin dagligt: Fortamol - 8-10 stk., Tradalon - 3 stk. og Garbapentin 2+1+1. Han kan ifølge egen læge ikke tage mere smertestillende medicin.

Han tager 1 Tradalon og 2 fortamol straks han står op om morgenen.

Han har nogle øvelser som han laver, der kan lindre smerterne lidt.

Egen læge har ved brev af 11.12.2007 meddelt, at han ikke finder sig i stand til at bidrage med yderligere og frasiger sig pligten til at levere en GHU.

Undersøgelsen på [hospital 2] i juni 2007 viste ingen sikre tegn på påvirkning af nervesystemet og på det foreliggende er der således ikke yderligere neurologiske udrednings- og behandlingstilbud.

Der er således ikke flere behandlingsmuligheder.

Den 22. maj 2008 blev Klageren visiteret til fleksjob af ... Kommune og ansat som [erhverv 1] i fleksjob med service og vedligehold af ..., vedligeholdelse af bygninger samt diverse budtjeneste, jf. bilag 7.

Klageren blev aflønnet for 37 timer, men skulle kun arbejde ca. 12-14 timer om ugen, og der skulle tages skånehensyn til Klageren i form af ingen stresspåvirkninger, ingen tunge løft, og at han skulle kunne veksle mellem at gå, stå og sidde. 2/3 af lønnen blev refunderet af ... Kommune.

Den 23. marts 2009 vurderede Nordea Liv og Pension, at Klageren var berettiget til frem til udløb af forsikringen (1. oktober 2033), jf. bilag 8.

Den 10. februar 2010 blev selskabet [arbejdsgiver 2] stiftet under et andet navn af [ejer 1], som ejede kapitalen og var selskabets direktør, jf. bilag 9. Klageren blev ansat i virksomheden på samme vilkår, som hos sin tidligere arbejdsgiver, og hans arbejde bestod i at reparere ...

Den 24. maj 2011 indhentede Nordea Liv og Pension en speciallægeerklæring fra reumatolog [speciallæge 2], jf. bilag 10, som beskrev Klagerens helbredsmæssige symptomer.

'Aktuelle symptomer

Er aldrig smertefri fra ryggen samt hovedpine, men smerterne varierer i styrke og lokalisation afhængig af, hvad han gør. Smerterne varierer mellem 2 og 6 på en skala fra 0-10. Lindres ved varme, let aktivitet, aflastning og medicin. Forværres af alt arbejde med armene, samt yderstillinger i nakken og lænden, og når han befinder sig for længe i samme stilling.

Føler sig træt i løbet af dagen. Oplever hele tiden nedsat hukommelse og koncentrations-ejne. Alle symptomer forværres også af psykisk stress og tidspres. [...]

Diagnoser [...]

Slidigt i nakken med kroniske smerter.

Kileform af 6. til 9. brystvirvel.

Slidigt i båndskive mellem 4. og 5. lændehvirvel med tilbagevendende smerter.

Konklusion [...]

Alle patientens ovenstående symptomer og objektive fund kan forklares af ovenstående diagnoser. Der er ingen yderligere undersøgelser, der er aktuelle. [...]

Anbefaler fortsat regelmæssig cykling, hvor han sidder med lodret ryg på en velaffjedret sadel.

Anbefaler fortsat træning og egne øvelser.

Nedennævnte skånehensyn udgør en del af behandlingen for at undgå forværring. [...]

Ovennævnte behandlingsforslag kan forhindre forværring, men der kan ikke forventes en yderligere bedring af smerter og funktionsniveau efter så mange år. Nuværende tilstand vurderes derfor som i det væsentligste stationær. [...]

For at undgå forværring, vil der være varige skånehensyn. Bør kunne skifte arbejdsstilling ofte. Bør undgå yderstillinger i nakke og lænd. Bør undgå tunge løft. Bør undgå ensidigt gentaget og kraftbetonet arbejde med armene, specielt med hænderne over skulderhøjde.

Arbejdskrav og tempo bør være moderate. Det psykiske arbejdsklima bør være godt i form af gode arbejdskammerater og god ledelse. [...]

Patienten har hele tiden trænet flittigt og medvirket aktivt og motiveret ved alle arbejdsprøvnninger og revalidering til [erhverv 2]. Han har arbejdet som [erhverv 2] i 4 år, indtil sygdommelding i 2006. Det tyder på arbejdsmotivation og viljestyrke. Nuværende fleksjob har han haft siden 2008. Det opfylder alle ovennævnte skånehensyn og han er glad for arbejdet, men han klarer højest 12½ time pr. uge på grund af ovennævnte smerter. Det er derfor ikke realistisk at forvente en højere arbejdssevne fremover.'

Den 18. juli 2011 vurderede Nordea Liv og Pension, at Klageren fortsat havde ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension længst frem til den 1. oktober 2033, jf. bilag 11.

Der blev fulgt op på berettigelsen den 7. august 2013, jf. bilag 12, og flere gange herefter.

I 2015 ønskede Klagerens daværende arbejdsgiver [ejer 1] at afvikle sin virksomheden. Det ville i givet fald have medført, at Klageren skulle have været overgået til den nye fleksjobordning, hvilket havde medført en dårligere aflønning, og derfor blev det aftalt, at de skulle prøve at finde en ny ejer.

[Ejer 1] overdrog således pr. 19. februar 2016 virksomheden til [ejer 2], som indtrådte som direktør.

Omkring 2017 blev Klageren kæreste med ..., som er selskabets [medarbejder].

Den 23. juli 2018 udfyldte Klageren en erklæring vedrørende sit fleksjob, jf. bilag 13.

[Ejer 2] overdrog selskabet den 24. august 2018 til [ejer 3], som er [klagerens familiemedlem].

Den 23. september 2020 købte [klagerens kæreste/ejer 4] halvdelen af [ejer 3's] anparter, fordi

- 1) selskabet havde en god forretning, men
- 2) [ejer 3/klagerens familiemedlem] kunne ikke overskue det hele selv.

Den 6. november 2020 overdrog [ejer 3/klagerens familiemedlem] resten af anparterne til [ejer 4/klagerens kæreste].

Den 1. januar 2021 flyttede Klageren ind i et mindre hus, og derfor flyttede han efter aftale med [ejer 4/klagerens kæreste] en del af sine møbler til [arbejdsplads 2]. Møblerne stod inde bagved, så Klageren havde mulighed for at slappe af i løbet af dagen.

Klageren var ikke glad for at være i sit hus i løbet af dagen, og derfor opholdt han sig på adressen i [arbejdsplads 2] i løbet af dagen i stedet for at tage hjem. I det gamle hus var der en masse små gøremål, som han kunne holde sig beskæftiget med, men det hus, hvor han bor nu, er der ikke noget at lave andet end at sidde og se fjernsyn.

Hverken [ejer 3/klagerens familiemedlem] eller [ejer 4/klagerens kæreste] har ført kontrol med, hvor meget eller hvor lidt Klageren har arbejdet siden 2018 grundet den nære relation til Klageren, men de var bekendt med Klagerens helbredsmæssige reducerede tilstand, jf. [speciallæge

2's] speciallægeerklæring fra 2011, hvilket de tog hensyn til, og Klageren har ikke over længere perioder haft en effektiv arbejdstid på mere end 2½ til 3 timer om dagen.

[Ejer 4/klagerens kæreste] solgte aktiviteterne i virksomheden fra med overdragelse den 1. oktober 2021, men beholdt anparterne i selskabet.

Op til overdragelsen var der mérarbejde forbundet med, at lokalerne skulle ryddes, så der kunne gøres plads til den nye ejers værktøj, udstyr med videre.

Der har siden den 10. oktober 2021 ikke været aktivitet i selskabet, men det er tanken, at selskabet skal påbegynde køb og videresalg af ... i et omfang, som Klageren kan holde til.

Selskabet betaler fortsat Klagerens løn og oppebærer kommunalt tilskud.

På et tidspunkt imellem 2018 og 2021 overtog Indklagede forsikringsaftalen fra Nordea Liv og Pension.

Den 6. januar 2021 anmodede Indklagede Klageren om at udfylde en erklæring om fleksjob, jf. bilag 14, som var enslydende med den erklæring, som Klageren udfyldte i 2018, og Klageren udfyldte 2021-erklæringen samme dag, jf. bilag 15.

Erklæringen indeholdt et spørgeskema på ca. ½ side, hvor Klageren overordnet skulle forholde sig til

- 1) Om han var i fleksjob uændret.
- 2) Om der var ændringer til hans fleksjob, herunder i timer/uge, lønniveau og ændringer i arbejdsfunktioner.
- 3) Om han (stadig) modtog ledighedsydelse eller
- 4) Om han ikke længere var i fleksjob eller ikke længere modtog ledighedsydelse.

Klageren satte kryds ved 1, idet der ikke havde været ændringer i selve arbejdet/arbejdstiden, selvom han opholdt sig mere på arbejdspladsen, siden han var flyttet.

Den 11. januar 2021 meddelte Indklagede dækning frem til den 1. oktober 2033, jf. bilag 16, men gik samtidig i gang med at indhente Open Source-oplysninger vedrørende Klageren, jf. bilag 17.

Efter Klagerens opfattelse indeholder OSINT-rapporten ikke oplysninger, som er uforenelige med hans helbredsmæssige begrænsninger og de oplysninger, som han afgav overfor Indklagede den 6. januar 2021, men sagsøgte valgte alligevel at iværksætte en overvågning, jf. bilag 18, hvor Indklagedes detektiver konstaterede, at Klageren opholdt sig på arbejdspladsen i løbet af dagen, som anført ovenfor.

Den 30. september 2021 henvendte Indklagede sig til Klageren og oplyste, at der efter deres opfattelse var uoverensstemmelse mellem deres overvågning og sagens oplysninger, hvorfor udbetalingen ville blive stoppet pr. 1. november 2021, jf. bilag 19.

Klageren gjorde indsigelse imod udbetalingsstoppet den 9. november 2021, jf. bilag 20.

Den 23. november 2021 vurderede Indklagede, at sagen havde en sådan grovhed, at Indklagede nu også gjorde tilbagesøgning og ophævelse gældende, jf. bilag 21.

Den 21. december 2021 fastholdt Klageren sine indsigelser, jf. bilag 22.

Til støtte for, at Klageren er berettiget til præmiefritagelse og invaliditetsydelse gør Klageren gældende, at hans helbredsmæssige og erhvervsmæssige situation har været uændret siden 2010.

Den eneste ændring, der har været siden 2010 er, at han i fra 2020 og frem til oktober 2021 opholdt sig mere på arbejdspladsen, fordi han kedede sig derhjemme, og da han havde en nær relation til sin arbejdsgiver ([familiemedlem] henholdsvis kæreste), havde de ingen bemærkninger til, at han opholdt sig på arbejdspladsen, selvom han ikke arbejdede.

Der er ingen diskrepans mellem de lægelige og erhvervsmæssige oplysninger, som Indklagede har indhentet/modtaget fra Klageren og den OSINT-rapport/overvågning, som er indhentet/foretaget.

Klageren har ikke arbejdet mere end 12 ½ time (effektivt mindre), og OSINT-rapporten/overvågningen er i denne sammenhæng ikke relevant, idet hverken rapporten eller overvågningen viser noget om Klagerens effektive arbejdstid og hvad han kan holde til rent erhvervsmæssigt.

Hvis Ankenævnet for Forsikring når frem til, at Klageren ikke er berettiget til præmiefritagelse og invaliditetsydelse, gør Klageren gældende, at Indklagede er uberettiget til at forlange tilbagebetaling og ophæve forsikringsaftalen.

Klageren har loyalt udfyldt 2021-skemaet efter bedste evne.

Klagerens arbejdsopgaver og arbejdstid har været uændret siden 2010, og derfor har klagerne ikke ment, at det har været relevant at oplyse, at han opholdt sig på arbejdspladsen uden at arbejde siden engang i 2020.

Klagerens helbredsmæssige begrænsninger siden 2011 har været uændrede. Hvis han i perioder belaster lænden mere end den kan holde til, så forværres smerterne, og han er derfor nødt til at passe på sig selv.

Hvis 2021-skemaet havde indeholdt spørgsmål, om der var ændring i den tid, hvor Klageren havde opholdt sig på arbejdspladsen uden at arbejde, så ville Klageren loyalt have oplyst herom."

Selskabets advokat har i brev af 8/4 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således: "**Den hos selskabet tegnede pensionsordning**

Klager blev per 1. juli 2002 omfattet af en pensionsordning indeholdende dækning for tab af erhvervsevne og præmiefritagelse. Pensionsordningen er tegnet med udløb den 1. oktober 2033, og for ordningen gælder forsikringsbetingelser nr. 701 (bilag 1).

Forsikringen indeholder ret til forsikringsdækning, hvis den forsikredes erhvervsevne nedsættes med 50 % eller mere på grund af sygdom eller ulykkestilfælde. Første gang, der tages stilling til, om forsikrede er berettiget til udbetaling, vurderes erhvervsevnen i forsikredes eget erhverv, og

når forsikredes helbredstilstand er stationær – eller senest 18 måneder efter, at udbetaling af ydelser er påbegyndt – foretages vurderingen i henhold til den generelle erhvervsevne, jf. forsikringsbetingelserne § 8 A.

I nærværende sag skal der således foretages en vurdering af klagers generelle erhvervsevne.

Erhvervsevnetabet vurderes på baggrund af, om forsikrede på grund af sygdom eller ulykke skønnes ikke at være i stand til at tjene 50 % eller mere af, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse og alder kan tjene inden for samme geografiske område.

Forsikrede er til enhver tid forpligtet til at oplyse selskabet om forbedring af sin erhvervsevne.

Forsikringen er tegnet med ret til årlige udbetalinger, som i 2021 udgjorde kr. 184.087, og en årlig fritagelse for indbetaling på kr. 51.932.

Sagsfremstilling

Klager, der tidligere har arbejdet som [erhverv 1], har haft en lang historik med bl.a. nakke- og rygsmerter, og han blev i 1999 revalideret til [erhverv 2], i hvilken stilling han var ansat hos [arbejdsgiver 1] frem til sin sygemelding den 13. februar 2006.

I maj 2006 foretog klager anmeldelse til selskabet, og han angav i den forbindelse, at han havde symptomer i form af smerter, hovedpine, tinnitus, koncentrations- og hukommelsesbesvær samt svimmelhed, der forhindrede ham i at arbejde, jf. bilag A.

Klagers funktionsniveau blev derudover – på foranledning af daværende ... Kommune – beskrevet i neurokirurgisk speciallægeerklæring af 24. juni 2006 (bilag 2), hvor det fremgår, at klager havde haft ryggener i 20 år med en alvorlig forværring uden kendt årsag i 1997.

På daværende tidspunkt havde klager gener i form af konstante smerter i nakken og baghovedet ledsaget af konstant hovedpine samt periodevise smerter i lænden, der forværredes af smerterne i nakken. Klager blev derudover beskrevet med konstant dobbeltsidig øresusen og kognitive dysfunktioner i form af nedsat hukommelse og koncentrationsevne.

Under den objektive undersøgelse fandtes der normal bevægelighed, men en øget krumning i øverste del af brysthvirvelsøjlen svarende til Morbus Scheuermann samt manglende plantarfleks (under fødderne), og det blev noteret, at klager tidligere havde fået konstateret slidgigt.

Speciallægen kunne ikke på baggrund af det foreliggende materiale udtale sig om prognosen for funktionsevnen, der måtte afvente eventuel yderligere behandling. Uden behandling vurderedes prognosen at være dårlig.

Selskabet traf første gang midlertidig afgørelse om udbetaling af ydelser under forsikringen samt præmiefritagelse den 14. september 2006 (og foreløbigt frem til 1. januar 2007), idet selskabet lagde vægt på, at klager havde nakke- og rygsmerter, tinnitus samt depression som følge af sygdomsforløbet (bilag 3).

Selskabet traf efterfølgende midlertidige afgørelser med forlængelse af udbetalingsperioden frem til 1. november 2007 (bilag 4 og 5), da klager fortsat frembød gener i form af nakke- og skuldersmerter, hovedpine og svimmelhed.

I april 2008 blev klagers sag drøftet i ... Kommune, idet der var gennemført arbejdsprøvning, og som bilag B fremlægges uddrag af arbejdsevnevurderingsjournal, hvoraf det fremgår, at klager var arbejdsprøvet i en periode på to måneder på et [arbejdsplads 2].

Det fremgår, at klager første dag var fremmødt i tidsrummet kl. 08.00-12.00, hvilket imidlertid viste sig at være for meget, hvorfor arbejdstiden blev justeret således, at klager mødte fra kl. 08.00-10.00 med fuld arbejds effektivitet. Det fremgår videre, at klager de sidste fire uger af arbejdsprøvningen kunne arbejde til kl. 10.30 (og i nogle tilfælde kl. 11.15), men at effektiviteten i så fald dalede til 30-35 % af en normal arbejdsindsats.

På den baggrund blev det vurderet, at klager havde en arbejdsevne på maksimalt 12-14 timer pr. uge inden for alle erhverv, jf. også mødereferat af 23. april 2008 (bilag 6), hvor det fremgår, at klager havde en arbejdsevne på 2½-3 timer hver dag, og at han havde svært ved at se sig selv på arbejdsmarkedet, idet han efter 2½ timers arbejde måtte hvile sig.

... Kommune visiterede på denne baggrund den 22. maj 2008 klager til fleksjob og i juni samme år blev klager ansat i fleksjob som [erhverv 1] hos [arbejdsgiver 2] (bilag A og 7). Det fremgår af fleksjobbevillingen (bilag 7), at klager arbejdede 12-14 timer ugentligt og havde skånehensyn i form af ingen stresspåvirkning, ingen tunge løft og skiftende arbejdspositioner i forhold til at gå, stå og sidde.

Den 23. marts 2009 tilkendte selskabet første gang udbetaling og præmiefritagelse frem til forsikringsopgør den 1. oktober 2033 (bilag 8).

Selskabets løbende opfølgning

Selskabet har løbende foretaget opfølgning – som i andre sager, hvor der ydes forsikringsdækning – herunder ved fremsendelse af opfølgningsskemaer til klagers besvarelse.

I den forbindelse deltog klager den 24. maj 2011 i en reumatologisk speciallægeundersøgelse (bilag 10), og det fremgår heraf, at klager havde gener i form af konstante smerter fra ryggen, hovedpine, træthed samt hukommelses- og koncentrationsbesvær.

Af den objektive undersøgelse fremgår, at klager havde let nedsat bevægelighed i halshvirvelsøjlen med smerter i alle yderstillinger samt øget krumning og betydelig nedsat bevægelighed i brysthvirvelsøjlen med diffus ømhed svarende til niveauerne Th 4-7. For så vidt angår lænderyggen fandtes der øget krumning (lordose) og let nedsat bevægelighed med flere smerter i yderstillinger samt ømhed i nederste del af lænden og i begge baller. I skulderne var der normal bevægelighed i alle retninger, men med flere smerter i nakken i yderstillinger.

Klagers gener bevirkede skånehensyn i form af behov for skiftende arbejdsstillinger, undgåelse af yderstillinger i nakke og lænd, ingen tunge løft samt undgåelse af ensidigt gentaget og kraftbetonet arbejde med armene, specielt med hænderne over skulderhøjde. Arbejdskrav og -tempo skulle være moderate, og det psykiske arbejdsklima skulle være godt i form af gode arbejdskamrater og en god ledelse.

Helbredstilstanden blev i det væsentligste vurderet stationær, og arbejdsevnen, der på daværende tidspunkt udgjorde 12½ timer per uge, blev vurderet retvisende.

På baggrund af speciallægeerklæringen traf selskabet ny afgørelse den 18. juli 2011 om fortsat udbetaling og præmiefritagelse (bilag 11).

Den 18. juli 2013 udfyldte klagers læge en lægeattest ved nedsat erhvervsevne, der fremlægges som bilag C. Af attesten fremgår, at klager havde oplevet en forværring af helbredstilstanden i form af forværrede nakkesmerter og ledsagende tinnitus og svimmelhed, men at klager fortsat var ansat i fleksjob med 2½ timers arbejde per dag svarende til 12½ timer ugentligt. Det blev angivet, at klager ikke kunne klare tungere havearbejde, rengøring eller løft fra akavede stillinger, og at klager kun kunne arbejde kortvarigt og ellers havde behov for hvile.

Den 27. juli 2013 udfyldte klager et spørgeskema til selskabet, der fremlægges som bilag D. Af skemaet fremgår, at klager havde flere nakkesmerter, men at han fortsat arbejdede 12½ timer per uge, og klager henviste derudover til de tidligere udfyldte skemaer.

Den 7. august 2013 fortsatte selskabet klagers udbetaling og præmiefritagelse (bilag 14).

Den 25. juni 2015 udfyldte klagers læge en lægeattest ved nedsat erhvervsevne, der fremlægges som bilag E. Af attesten fremgår, at klagers helbredstilstanden var uændret, og at klager fortsat var ansat i fleksjob med 2½ timers arbejde per dag svarende til 12½ timer ugentligt. Det blev angivet, at klager ikke kunne klare tungere havearbejde, rengøring eller løft fra akavede stillinger, og at klager kun kunne arbejde kortvarigt i samme stilling og ellers havde behov for hvile.

Samme dag udfyldte klager et nyt spørgeskema til selskabet, der fremlægges som bilag F. Af skemaet fremgår, at klagers helbredstilstand i det væsentligste var uændret, men at han oplevede flere smerter som følge af den kølige sommer, ligesom der var tilstødt smerter i venstre fod. Klager angav, at han fortsat arbejdede 12½ timer ugentligt, og klager henviste herudover til de tidligere udfyldte skemaer, herunder at der ikke var sket ændringer i omfanget af dagligdags- eller fritidsaktiviteter.

Den 3. juli 2015 vurderede selskabet, at klager fortsat var berettiget til udbetaling og præmiefritagelse, og ved de efterfølgende opfølgninger (bilag 12, 14 og 16) fastholdt selskabet de løbende udbetalinger – alle med udbetaling og præmiefritagelse frem til forsikringens ophør den 1. oktober 2033.

Selskabets internetundersøgelser

Under selskabets løbende gennemgang af sagen opstod der mistanke om, at klagers oplysninger om fortsat betydeligt reduceret erhvervsevne – sammenholdt med klagers angivelser om sine gener og funktionsindskrænkninger – ikke var i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Ved søgning på åbne kilder konstateredes bl.a., at der i perioden fra marts 2012 og frem var foretaget et antal opslag om/med klager på sociale medier i forhold til udøvelse af fritids- og erhvervsaktiviteter, som efter selskabets vurdering ikke var overensstemmende med klagers angivelser til selskabet om smertegener og en betydeligt reduceret erhvervsevne som følge heraf, jf. selskabets OSINT-rapport (bilag 17).

Det fremgår således, at klager den 1. marts 2012 lavede et Facebookopslag, der viste et fældet træ, hvortil han angav, at '..saven kom på overarbejde i dag' og '..det var sgu hårdt'. Jf. kommentarsporet blev klager spurgt, om fældningen var sket på 'stierne i ...', hvilket klager svarede benægtende til, men han angav samtidig, at det kunne være, at han skulle '..tage saven med på lørdag'.

I et af klager uploadet Facebookopslag fra den 17. september 2012 fremgik det, at klager havde fået leveret en hel del træ, der skulle '..blive til en overdækket terrasse'.

I februar 2013 havde klager lavet et Facebookopslag bl.a. med billeder af en usamlet [...] -karosse, hvortil han skrev, at der var 'et par [maskiner] der er klar til at blive samlet', og i juni og september 2016 samt februar 2017 deltog klager i tre større koncerter.

Der blev derudover fundet en række oplysninger omkring klagers ansættelse hos [arbejdsgiver 2] (herefter ...), herunder en avisartikel fra april 2017, hvor det fremgår, at [arbejdsgiver 2] var åbnet i ... den 1. marts 2017, og at klager var ansat til at bestyre stedet.

Af et indlæg på hjemmesiden for [en klub] af 23. september 2018 fremgår, at klubbens medlemmer havde være på besøg hos '[erhverv 1] [klageren] som ejer [arbejdsgiver 2]'. Af [arbejdsgiver 2's] Facebookopslag den 23. oktober 2018 fremgår det, at [arbejdsgiver 2] lukkede ... den 25. oktober 2018 kl. 12.00, idet klager skulle på [messe] i ...

Den 17. december 2018 reklamerede [arbejdsgiver 2] på deres Facebookside for bl.a. serviceeftersyn, og i den forbindelse var der et billede af klager.

Den 5. marts 2019 oplyste [arbejdsgiver 2] på deres Facebookside, at de per den 1. marts 2019 havde overtaget [anden virksomhed] i hvilken forbindelse, der blev vist en avisnotits, hvor det fremgår, at virksomheden blev overdraget til '[arbejdsgiver 2] v/[ukendt] og [klageren]'.

Selskabets observationer

På ovenstående baggrund besluttede selskabet at foretage observationer af klager for at få be- eller afkræftet mistanken om, at klagers funktionsniveau var bedre end det til selskabet, kommunen og flere læger oplyste. Observationerne blev gennemført over 12 dage i perioden fra den 19. april 2021 til den 10. september 2021.

I den forbindelse konstateredes det, at klager havde betydelig erhvervsmæssig aktivitet i forbindelse med sin virksomhed, der vurderes at have betydning for sagen. Observationsrapporter fremlægges som bilag G, og en række observationer er dokumenteret med video, der fremlægges som bilag H på et krypteret USB-stik, som eftersendes til Ankenævnet.

Der henvises i det hele til observationsrapporterne, hvorfra følgende dog skal fremhæves:

Den 20. april 2021 blev klager sammenfattende set opholde sig hos [arbejdsgiver 2] i 9 timer og 2 minutter, hvor han er set i firmatøj inde på ..., på arealerne uden for og under prøvekørsel af ... Klager blev i dette tidsrum set foretage reparation af ... og betjene kunder, og i forhold til klagers funktionsniveau blev han set stående foroverbøjet i en 90 graders vinkel, ligesom han hjalp med at skubbe en ... ud af ...

I fire dage i juni 2021 blev klager sammenfattende set opholde sig hos [arbejdsgiver 2] som følger,

- den 14. juni 2021 i 10 timer og 4 minutter,
- den 15. juni 2021 i 7 timer og 19 minutter,
- den 16. juni 2021 i 9 timer og 10 minutter og,
- den 17. juni 2021 i 10 timer og 5 minutter.

Klager blev alle dage set i firmatøj inde på ..., på arealerne uden for og under prøvekørsel af ... samt i færd med at foretage reparation af ... og kundebetjening. Det bemærkes specifikt, at observationen blev ophævet den 17. juni 2021 kl. 18.03, hvor klager fortsat var til stede på ..., hvorfor arbejdstiden var endnu længere den pågældende dag.

I fem dage i september 2021 blev klager sammenfattende set opholde sig hos [arbejdsgiver 2] som følger,

- den 6. september 2021 i 10 timer og 22 minutter,
- den 7. september 2021 i mindst 7 timer og 42 minutter,
- den 8. september 2021 i mindst 9 timer og 17 minutter,
- den 9. september 2021 i 9 timer og 51 minutter og,
- den 10. september 2021 i mindst 6 timer.

Klager blev alle dage set i firmatøj inde på ..., på arealerne uden for og under prøvekørsel af ... samt i færd med at foretage reparation af ... og kundebetjening. Det bemærkes specifikt, at observationen blev ophævet den 6., 9. og 10. september 2021 henholdsvis kl. 18.20, kl. 17.41 og kl. 14.00, hvor klager fortsat var til stede på ..., hvorfor arbejdstiden har været endnu længere de pågældende dage.

Selskabets observationer i uge 24 i 2021 påviste en gennemsnitlig arbejdstid på de fire observationsdage på 9 timer og 12 minutter. I uge 36, hvor der blev observeret alle fem hverdage, udgjorde klagers arbejdstid for ugen samlet 43 timer og 12 minutter.

For samtlige observationsdagene udgjorde klagers gennemsnitlige arbejdstid per dag 8 timer og 54 minutter.

Under samtlige observationer fremstår klager ubesværet og med fri bevægelighed til trods for, at klager under observationerne ses foretage flere tunge løft, og klager ses at arbejde på forskellige tidspunkter af dagen uden at fremstå smerteforpint eller i øvrigt påvirket af arbejdet. Det bemærkes dog for god ordens skyld, at klager på to observationsdage blev set at køre til kiropraktor i ...

Sammenfatning af selskabets undersøgelser

Selskabets undersøgelser viser – efter selskabets vurdering – at klager har en markant bedre funktionsevne, end det af klager angivne. Det kan efter selskabets opfattelse konstateres, at klager burde være i stand til at arbejde i et væsentligt større omfang end det oplyste (senest 12½ timer ugentlig i fleksjob).

Af opslagene på sociale medier kan det konstateres, at klager i marts 2012 fældede et større træ, hvilket skal ses i sammenhæng med, at klagers læge den 18. juli 2013 i en attest til selskabet angav, at klager ikke kunne klare tungere havearbejde, rengøring eller løft fra akavede stillinger, og at klager kun kunne arbejde kortvarigt og ellers havde behov for hvile.

På baggrund af observationerne vurderes klager at fremstå uden nogen former for bevægeindskrænkning eller gener til trods for, at klager blev set foretage flere tunge løft. Endvidere kunne der ikke ses tegn på smertepåvirkning eller kognitive gener til trods for, at klager i forbindelse med speciallægeundersøgelsen i 2011 oplyste, at han aldrig var smertefri fra ryggen og havde konstant hovedpine, hvilket forværredes ved alt arbejde med armene samt ved yderstillinger i nakken og lænden, ligesom han følte sig træt i løbet af dagen.

Klager er dagligt set at opholde sig på arbejdspladsen i mindst 6 timer og højst 10 timer og 22 minutter (men har de facto opholdt sig der længere), hvilket langt overstiger den i fleksjobbet godkendte arbejdstid på 12½ timer ugentligt svarende til 2½ timer pr. dag.

Tilstedeværelsen på arbejdspladsen skal sammenholdes med det faktum, at klager under arbejdsprøvningen i 2008 maksimalt kunne arbejde i 2½-3 timer per dag, inden han måtte hvile sig, og selv hvis det lægges til grund, at klager ikke har en arbejdsintensitet på 100 % igennem hele dagen, vurderes klagers kognitive og psykiske skånehensyn at være uforenelige med tilstedeværelsen i det observerede antal timer.

Selskabets stillingtagen til klagen

Ad erhvervsevnen

I klagen til Ankenævnet har klager fastholdt sine kommentarer til selskabets undersøgelser. Disse kommentarer fra klagers side giver ikke selskabet anledning til en ændret vurdering af sagen og selskabets standpunkt, ligesom klagers skriftlige kommentarer heller ikke ændrer ved selskabets vurdering af klagers generelle erhvervsevne som gengivet i selskabets breve til klager af 30. september 2021 og 23. november 2021.

Klager har i observationsperioden dagligt opholdt sig minimum 6 timer og maksimalt 10 timer og 22 minutter på arbejdspladsen, og klagers forklaring om, at han den 1. januar 2021 flyttede ind i et mindre hus og derfor flyttede en del af sine møbler til [arbejdsplads 2], hvorved klageren havde mulighed for at slappe af i løbet af dagen, ligesom klageren ikke var glad for at være i sit hus i løbet af dagen, og at han derfor opholdt sig på adressen i [arbejdsplads 2] i stedet for at tage hjem, må tilsidesættes.

Først og fremmest har klager de facto opholdt sig på arbejdspladsen i den observerede tid, og der må være en formodning for, at klager i det væsentligste har arbejdet i den tid, han har opholdt sig på adressen, idet det bemærkes, at klager er set arbejde såvel tidligt om morgenen som sidst på eftermiddagen.

Klager har i øvrigt haft skiftende forklaringer om tilstedeværelsen i virksomheden, jf. bilag I, der er et notat af en telefonsamtale mellem klager og selskabet den 30. september 2021. Heraf fremgår, at klager først oplyste, at han boede på [arbejdsplads 2], hvorefter han ændrede forklaringen til, at han opholdt sig på ... for at tale med de ansatte, hvorefter han på ny ændrede sin forklaring således, at han havde nogle gamle [maskiner] stående på [arbejdsplads 2], som han satte i stand, hvorfor han var der i flere timer.

I den forbindelse bemærkes, at eventuel restaurering af [maskiner] i fritiden må indgå i vurderingen af klagers erhvervsevne, hvis det foregår i et omfang svarende til den tid, som klager under selskabets observationer er konstateret at opholde sig på arbejdspladsen.

Dernæst fremstår klager reelt som ejer af [arbejdsgiver 2], der har 2-3 ansatte, dels af diverse opslag/artikler, dels da klager i øvrigt er [arbejdsgiver 2's] ansigt udadtil, jf. OSINT-rapporten, hvorfor der må være en betydelig formodning for, at klager arbejder i større omgang end 12½ timer om ugen, når der samtidig henses til klagers ophold på arbejdspladsen.

Selskabets vurdering, hvorefter klager reelt fremstår som værende ejer/beslutningstager i [arbejdsgiver 2], støttes også af virksomhedens ejerhistorik. Virksomheden blev oprettet i 2010 af [ejer 1] under navnet ... (samme virksomhed, der ansatte klager i fleksjob i 2008 under firmanavnet ...). Virksomheden fik ny direktør den 19. februar 2016 kort efter at virksomheden skiftede navn til ..., og i 2018 blev virksomheden solgt til [ejer 3/klagerens familiemedlem], der i 2020 solgte virksomheden til klagers kæreste.

Klager har således arbejdet i virksomheden (samme CVR-nummer) siden fleksjobansættelsen i 2008, og virksomheden er sidenhen overtaget af først klagers [familiemedlem] og siden af klagers kæreste. Disse overdragelser er formentlig foretaget med henblik på at bibeholde klager på den før 2013 gældende fleksjobordning, der er mere økonomisk gunstig for klager, jf. hertil også klagen.

I den forbindelse bemærkes også, at klagers kæreste solgte aktiviteterne i virksomheden per den 1. oktober 2021, hvilket var dagen efter, at selskabet varslede at ville standse udbetalingerne (bilag 19). Til trods for, at virksomheden i dag har frasolgt aktiviteterne og dermed må betegnes som værende inaktiv, opretholder klager fortsat løn fra virksomheden og fleksløntilskud fra kommunen.

Den af klager fremførte forklaring om, at han har haft merarbejde i september 2021 i forbindelse med frasalget af aktiviteterne, kan i øvrigt ikke indgå som en formildende omstændighed. Klageren er således set opholde sig på arbejdspladsen i lige så mange timer pr. dag i april 2021 og juni 2021, hvorefter arbejdet i september 2021 ikke synes særegent for den måned. Selv hvis den af klager fremkomne forklaring lægges til grund, har klager rent faktisk arbejdet i flere timer end den oplyste formåen, og det essentielle for vurderingen af erhvervsevnen er ikke, hvorfor klager arbejder mere end oplyst, men at klager kan arbejde mere end oplyst. Dette er konstateret ved observationer flere dage i træk, hvilket taler imod, at klager eventuelt skulle have gode og dårlige dage.

Sammenfattende dokumenterer observationerne af klagers ophold på arbejdspladsen efter selskabets opfattelse en betydelig større arbejdsevne end oplyst af klager, og en arbejdsevne, der er i strid med det af kommunen tilkendte fleksjob.

Vurderingen af de fremlagte oplysninger – herunder vurderingen af, at klager ses med fri bevægelighed og uden tegn på smerter ved fysisk aktivitet og konkrete bevægelser – støtter, at klager bør kunne arbejde og tjene mere end 50 % af, hvad en fuldt arbejdsdygtig person med tilsvarende uddannelse og alder kan tjene inden for samme geografiske område, og klager opfylder derfor ikke betingelserne for udbetaling under forsikringen.

Det påhviler klager til enhver tid at sandsynliggøre, at klager opfylder betingelserne for dækning. Det vil sige, at klager tillige skal sandsynliggøre, at hans erhvervsevne er og har været nedsat med 50 % i perioden, hvor klager har modtaget udbetalinger, jf. herved FED 2009.6 V. Selv hvis det – i overensstemmelse med Ankenævnets praksis gennem de senere år – antages, at selskabet bærer

bevisbyrden for, at klager ikke opfylder betingelserne for forsikringsdækning, så må denne bevisbyrde anses for at være løftet af selskabet.

Det er herudover sammenfattende selskabets vurdering, at klager har bragt sig selv i en bevismæssig vanskelig situation, når klagers kontinuerlige angivelser af en særdeles begrænset erhvervsevne står i et åbenbart misforhold til det funktions- og aktivitetsniveau, som er dokumenteret ved selskabets undersøgelser.

Ad ophævelse

Selskabet fastholder, at klager bevidst har afgivet misvisende oplysninger henholdsvis fortiet relevante oplysninger i forbindelse med den løbende opfølgning på udbetalingerne, hvormed han har handlet illoyalt i forhold til sine kontraktlige forpligtelser med selskabet.

Selskabet har derfor valgt at ophæve forsikringsdækningen for tab af erhvervsevne med virkning fra den 1. november 2021.

Det bemærkes i den forbindelse, at Ankenævnet for Forsikring ved tidligere kendelser har tiltrådt, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af en forsikring, som dækker erhvervsevnetab, såfremt forsikringstageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktretlige forpligtelser, jf. kendelserne AK 92.901, AK 94.121 og AK 96.497.

Ad tilbagesøgningskrav

Det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at et selskab, der har udbetalt erstatning, hvor selskabet ikke har været forpligtet til det, som hovedregel kan kræve den udbetalte erstatning tilbagebetalt, da det til enhver tid påhviler forsikringstager at sandsynliggøre, at man har været berettiget til udbetalingen. Dette gælder også efter erstatningens udbetaling, jf. bl.a. U 2000.2076 V. Der kan tillige henvises til Ankenævnets kendelser i sagerne AK 91.298 og AK 96.376.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne § 8 A, at den forsikrede er forpligtet til at give selskabet oplysning om bedring af erhvervsevnen. Klager er løbende ved selskabets afgørelser blevet gjort opmærksom på, at han skulle give besked til selskabet, hvis der forekom ændringer, herunder ændringer i timeantal og/eller tilskud, ændringer i helbredstilstanden, eller hvis klager fik arbejde på almindelige vilkår.

Der findes således ingen undskyldende faktorer for klagers manglende oplysning til selskabet om de konstaterede forhold af relevans for vurderingen af hans generelle erhvervsevne, og i særdeleshed hans aktiviteter i virksomheden [arbejdsgiver 2].

Havde selskabet været bekendt med klagers faktiske erhvervsevne, ville selskabets bevilling af ydelser og fritagelse for indbetaling være blevet bragt til ophør på et langt tidligere tidspunkt. Selskabet har dog af bevismæssige årsager kun rejst et tilbagesøgningskrav mod klager på kr. 125.787,85 for perioden fra observationernes start den 20. april 2021 og frem til ophør den 31. oktober 2021.

Ankenævnet for Forsikring

15.

97918

Klager har således ikke sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne er eller var nedsat i dækningsberettigende grad – dvs. med halvdelen eller mere – som følge af sygdom eller ulykke, og på baggrund af selskabets undersøgelsesfund vedrørende klagers erhvervsaktivitet, har selskabet derfor været berettiget til at bringe ydelser og fritagelse for indbetaling under forsikringen endeligt til ophør per den 1. november 2021.

Der kan i den forbindelse henvises til en omfattende praksis fra Ankenævnet, herunder de nyere kendelser AK 92.386, AK 93.245, AK 93.591, AK 93.652, AK 93.690, AK 94.121, 95.002, 95.512,

95.675 og AK 96.249. Herudover henvises der til dommene gengivet i FED 2009.6 V samt FED 2011.230 Ø (den såkaldte SEB-dom)."

Klagerens advokat har i brev af 29/4 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Klageren fastholder sine bemærkninger i Klagen af 21. februar 2022.

I Klagesvarskriftet på side 8 er anført:

'Klager har i øvrigt haft skiftende forklaringer om tilstedeværelsen i virksomheden, jf. bilag I, der er et notat af en telefonsamtale mellem klager og selskabet den 30. september 2021. Heraf fremgår, at klager først oplyste, at han boede på [arbejdsplads 2], hvorefter han ændrede forklaringen til, at han opholdt sig på ... for at tale med de ansatte, hvorefter han på ny ændrede sin forklaring således, at han havde nogle gamle [maskiner] stående på [arbejdsplads 2], som han satte i stand, hvorfor han var der i flere timer.'

Der er tale om et ensidigt udfærdiget telefonreferat af Indklagede, som ikke loyalt gengiver indholdet af telefonsamtalen.

Klageren blev uden forvarsel ringet op af Indklagede, som indledte telefonsamtalen med at oplyse, at Indklagede havde overvåget Klageren og beskyldte Klageren for at have snydt med oplysningerne til Indklagede.

Klageren forsøgte at forklare sig, men Indklagede blev ved med at misforstå Klagerens forklaring, og referatet har ikke været sendt til godkendelse hos Klageren.

Klagerens forklaring om, hvorfor han har opholdt sig på arbejdspladsen har været uændret og er gengivet i sagens bilag 20.

Det er korrekt, at Klageren i perioder kan arbejde mere end 12½ time om ugen, men hvis han arbejder mere end 12½ time om ugen i en længere periode, så kommer det med en 'pris' i form af udtrætning, øgede smerter, øget stivhed i ryggen, nedtrykthed mv.

Klageren har reelt ikke en erhvervsevne i henhold til forsikringsvilkårene på 50 % eller højere."

Selskabets advokat har i brev af 17/5 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Klagers advokats bemærkninger om en ensidig og illoyal gengivelse af samtalen den 30. september 2021, hvor klagers forklaring konsekvent skulle være misforstået, må fra selskabets side udtrykkeligt afvises.

Selskabet har forelagt klagers indlæg af 29. april 2022 for den tidligere ansatte, som har udarbejdet det som bilag I fremlagte telefonnotat efter sin samtale med klager den 30. september 2021.

Som bilag J fremlægges mailkorrespondance med selskabets tidligere juridiske afdelingsleder ..., som angiver at erindre samtalen med klager tydeligt, hvilket skyldes klagers skiftende forklaringer under samtaleforløbet. Indholdet af det udarbejdede telefonnotat bekræftes i bilag J, hvormed klagers indsigelse mod gengivelsen af telefonsamtalen implicit afvises.

Klagers angivelse om, at hans forklaring har været uændret kan således ikke anerkendes, ligesom henvisningen til det nu fremlagte bilag 20 som dokumentation for en sådan konsistent forklaring afvises, herunder med henvisning til dateringen af brevet fremlagt som bilag 20.

Selskabet fastholder også på denne baggrund, at klager ikke har sandsynliggjort, at hans generelle erhvervsevne er eller var nedsat i dækningsberettigende grad – dvs. med halvdelen eller mere – som følge af sygdom eller ulykke.

Der henvises til klagers observerede aktivitet i virksomheden, jf. bilag G og H. Det observerede ligger meget langt fra de godkendte 12-14 timer per uge i fleksjob, og er tillige markant højere end et timetal svarende til en nedsættelse af klagers generelle erhvervsevne med 50 %.

Angivelserne i bilag 20 vedrørende klagers ophold i virksomheden frem for eget hus, overflytning af møbler til [arbejdsplads 2] osv. fremstår udokumenterede, og den beskrevne begrænsede aktivitet stemmer dertil ikke overens med hverken det observerede eller efterforskernes indtryk af klager.

Det forekommer ganske bemærkelsesværdigt, når det i klagers brev til selskabet af 9. november 2021 angives, at [arbejdsgiver 2] lukkede ned for samtlige aktiviteter den 10. oktober 2021, og således en måned efter selskabets seneste observation af klagers udførelse af arbejde på virksomheden, som påviste ganske betydelig aktivitet, jf. selskabets observationsrapporter og -film, bilag G og H.

Den i bilag 20 beskrevne nedlukning af virksomheden skal således være sket blot 10 dage efter at selskabet kontaktede klager for at informere ham om de gennemførte undersøgelser. Selskabet afviser også i denne henseende, at klagers angivelser i brevet af 9. november 2021, bilag 20, kan lægges til grund som retvisende.

Det fastholdes dermed, at selskabet på baggrund af undersøgelsesfundene vedrørende klagers erhvervsaktivitet har været berettiget til at bringe ydelser og fritagelse for indbetaling under forsikringen endeligt til ophør per den 1. november 2021."

Ankenævnet for Forsikring

17.

97918

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget udskift fra Erhvervsstyrelsen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af erklæring til brug ved ansøgning om udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne underskrevet af klageren den 31/5 2006 fremgår bl.a.:

Spørgsmål 1	Svar
a Hvilken sygdom/ulykkestilfælde har foranlediget uarbejdsdygtigheden?	HOVEDPINE, TINITUS DEPRESSION, svimmelhed
b Hvornår mærkede De første gang symptomer på sygdommen/ulykkestilfældet?	CA 6/5 2005
c Hvornår søgte De første gang læge i anledning af sygdommen/ulykkestilfældet?	6/5 2005
d På hvilken måde indvirker sygdommen/ulykkestilfældet på Deres erhvervsevne?	Konsentrationsbesvær, hukommelses tab Mave smerter, Hovedpine, Tinnitus Svimmelhed, Smerter

Af speciallægeerklæring af 24/6 2006 fra speciallæge i neurokirurgi fremgår bl.a.:

"Aktuelle

Ryggen har stået på i ca. 20 år, men med en alvorlig forværring uden kendt årsag i 1997.

Generne består af

1. konstante smerter i nakken og baghovedet ledsaget af konstant hovedpine. Der er røntgenologisk angiveligt påvist slidgigtsforandringer.
2. periodiske smerter i lænden. Disse kommer/forværres ved en forværring af smerterne i nakken. Der er ligeledes her angiveligt påvist slidgigtsforandringer.

Herudover klager han over

3. konstant dobbeltsidig øresusen. Denne er opstået spontant. Han skal nærmere udredes på audiologisk afdeling, ... indenfor kort tid.
4. Siden 1997 har han oplevet kognitive dysfunktioner i form af nedsat hukommelse og koncentrationsevne, der svinger i takt med smerteintensiteten.

...

Objektivt

...

Hvirvelsøjlen

I halshvirvelsøjlen findes en naturlig krumning. Der er normal bevægelighed og kun let ømhed.

I brysthvirvelsøjlen findes i den nedre del en særdeles veludviklet øget krumning opstået på grund af en Mb. Scheuermann (arveligt betinget).

I lænden findes ligeledes normale forhold, med normal bevægelighed, normal krumningsforhold og et lige bækken.

Arme og ben

På benene findes hyperaktive dybe reflekser og plantarreflexer af no-respons type. Ofte kan være udtryk, for en begyndende påvirkning af rygmærven. I øvrigt findes normale forhold.

Gangen

Er normal. Han kan gå både på hæle og tæer.

Konklusion

Som svar på de stillede spørgsmål kan følgende oplyses, idet det dog må bemærkes, at de refererede lægeundersøgelser og oplysninger ikke er medsendt.

1. Bedring af den fysiske funktionsevne

Pågældende er herfra henvist til neurokirurgisk afdeling, [hospital 2] med henblik dels på endnu en vurdering herunder om en opretning og stivgøring i hvirvelsøjlen kan bedre hans fysiske tilstand. Derfor kan dette spørgsmål ikke entydigt besvares på nuværende tidspunkt.

2. Kan funktionsproblemerne reduceres

Også dette spørgsmål må afvente en udtalelse fra [hospital 2], herunder hvad en eventuel scanning af hvirvelsøjlen viser.

3. Funktionsprognose, helbredsmæssige anbefalinger og skånehensyn

Vurderet ud fra den foreliggende objektive undersøgelse, hvor der er mistanke om påvirkning af rygmærven, er funktionsprognosen dårlig, specielt da denne påvirkning af hvirvelsøjlen kan skyldes en tiltagende udvikling af slidgigt. Der er meget væsentlige skånehensyn at tage til hvirvelsøjlen. De helbredsmæssige anbefalinger går på, at man afventer resultatet fra [hospital 2].

Ønsker man ikke her at deltage i udredningen af ham, må han tilbage til [hospital 1], hvor der skal foretages en ny scanning af hele hvirvelsøjlen eventuelt suppleret med en røntgenkontrastundersøgelse (myelografi)

Pågældende kan på nuværende tidspunkt ikke vurderes mere præcist."

Af kommunalt journalnotat af 23/4 2008 fremgår bl.a.:

"Arbejdsprøvningen er nu afsluttet og viste at [klageren] kan arbejde mellem 2,5 og 3 timer pr. dag. Han forklarer, at smerterne i nakken og hovedpine efter ca. 2½ time har nået et niveau, som bevirker at han må hvile.

Hans symptomer er fortsat: smerter i nakke og skulder, hovedpine, svimmelhed og konstant øresusen. Han synes ikke længere at han har hukommelsesproblemer.

Ankenævnet for Forsikring

19.

97918

Han nævner, at han tager følgende medicin dagligt: Fortamol - 8-10 stk., Tradalon - 3 stk. og Garbapentin 2+1+1. Han kan i følge egen læge ikke tage mere smertestillende medicin.
Han tager 1 Tradalon og 2 fortamol straks han står op om morgenen.
Han har nogle øvelser som han laver, de kan lindre smerterne lidt.

Egen læge har ved brev af 11.12.2007 meddelt at han ikke finder sig i stand til at bidrage med yderligere og frasiger sig pligten til at levere en GHU.
Undersøgelsen på [hospital 2] i juni 2007 viste ingen sikre tegn på påvirkning af nervesystemet og på det foreliggende er der således ikke yderligere neurologiske udrednings- og behandlingstilbud.

Der er således ikke flere behandlingsmuligheder.

Han mener ikke at undersøgelsen ved psykiateren vil vise noget. Erklæringen har vi endnu ikke modtaget.

Vi drøfter muligheden for fleksjob. [Klageren] er meget usikker på om han kan klare det.

Ressourceprofilen skal opdateres og herefter sendes til partshøring.

Borgerens egen vurdering:

[Klageren] er irriteret over sin egen manglende formåen. Han har svært ved at se sig selv på arbejdsmarkedet pga. den kroniske smertetilstand og manglende hukommelse."

Af kommunalt journalnotat af 9/5 2008 fremgår bl.a.:

"Bevilling af berettigelse af fleksjob

...

I henhold til vurdering fra ressourceprofil samt redegørelse jf. LAB § 70a tilkendes fleksjob med 2/3 refusion i henhold til LAB § 70 og ledighedsydelse i henhold til LAS § 74 a stk. 1 med virkning fra den 12.05.2008. Tilbuddet om fleksjob er på 37 timer, idet [klageren] i den seneste periode på sammenlagt 12 måneder med beskæftigelse har været på 37 timer jf. LAB § 72."

Af bevilling af løntilskud til fleksjob af 22/5 2008 fremgår bl.a.:

"Jobindholdet

Service og vedligehold af ..., vedligeholdelse bygninger samt diverse budtjeneste.

...

Særlig aftaler for ansættelse

Følgende skånehensyn skal tilgodeses: Ingen stresspåvirkning, ingen tunge løft, gå/stå/sidde."

Af speciallægeerklæring af 24/5 2011 fra speciallæge i reumatologi fremgår bl.a.:

"Problemstilling

I mange år haft daglige smerter i hoved, nakke, brystryk og lænd. Sygemeldt 2006 fra sit arbejde som [erhverv 2] [hos arbejdsgiver 1]. Tilkendt fleksjob på et ... i 2008 med 2/3 løntilskud. Han er meget glad for arbejdet og klarer 12½ time pr uge. Der ønskes en reumatologisk speciallægeer-

klæring, som udgangspunkt for vurdering af fremtidig erhvervsevne og dermed evt. fortsat udbetaling fra en erhvervsudygtighedsforsikring i Nordea.

...

Nuværende sygdom og aktuelt

Siden omkring 1992 haft daglige smerter i hoved, nakke, brystryk og lænd. År 2000 været på ... rygcenter. Det giver kun en mindre lindring af smerterne, men derimod noget bedre humør og smertehåndtering. Røntgen og MR-scanning af columna totalis, senest 2007 viser diskusdegenerationer i nakken især C4-5 og C5-6. Desuden flere kileformede hvirvler i columna thoracalis (Th 6-9) med diskusdegenerationer på samme niveauer. Desuden diskusdegeneration i lænd, L4-5 med fissur (revne) i diskus. Kiropraktor og akupunktur med højst kortvarig effekt. Senest ophold på ... gigt-og rygcenter, marts 2011. Han fik finpudset træningen og den smertestillende medicin, men der var ingen længerevarende bedring af tilstanden.

Aktuelle symptomer

Er aldrig smertefri fra ryggen samt hovedpine, men smerterne varierer i styrke og lokalisation afhængig af hvad han gør. Smerterne varierer mellem 2 og 6 på en skala fra 0-10. Lindres af varme, let aktivitet, aflastning og medicin. Forværres af alt arbejde med armene, samt yderstillinger i nakken og lænden og når han befinder sig for længe i samme stilling. Føler sig træt i løbet af dagen. Oplever hele tiden nedsat hukommelse og koncentrationsevne. Alle symptomer forværres også af psykisk stress og tidspres.

Psykiske faktorer

Det fremgår af psykiatrisk speciallægeerklæring, april 2008 at patienten i perioder har følt sig stresset og nedstemt. Dette har været udløst af længerevarende krav og arbejdspress kombineret med kroniske smerter. Han har derfor i perioder fået behandling med antidepressiv medicin og samtaler hos egen læge med positiv effekt, senest 2008. Der vurderes at være visse psykiske skånehensyn i form af moderat arbejdstempo, gode arbejdskammerater og god ledelse. Han vurderes i øvrigt af være nogenlunde psykisk sund.

...

Funktionsniveau.

Han bor alene og er derfor nødt til at klare alt i hjemmet selv. Sidder og hviler ½ time 3 gange hver dag og tager desuden mange små hvilepauser i løbet af dagen. Cykler næsten hver dag enten på almindelig cykel eller kondicykel.

...

Objektivt

...

Bevægeapparat generelt: Gangen er normal uden halten. Kan gå på hæle og tæer. Kan tage 5 knæbøjning uden besvær. Af- og påklædning og vendinger på undersøgelseslejet foregår normalt.

Muskulatur: Normalt udviklet. Ingen generel ømhed.

Columna cervicalis: Alle bevægelser let nedsat med smerter i alle yderstillinger. Ømhed over nakkemuskulatur, incl musculus Trapezius.

Columna thoracalis: Øget krumning. Bevægeligheden er betydeligt nedsat. Diffus ømhed, især Th 4-7.

Columna lumbalis: Øget lændelordose. Ingen scoliose. Finger gulvafstand 10 cm.

Øvrige bevægelser er let nedsat med flere smerter i yderstillinger. Ømhed i nederste del af lænd og i begge baller.

Overekstremiteter: Skuldre: Normal bevægelighed i alle retninger med flere smerter i nakken i yderstillinger. Albuer og hænder normal bevægelighed uden smerter. Kraft, sensibilitet og reflekser i armene normal og symmetrisk.

Underekstremiteter: Hofte, knæ og fødder: Normal bevægelighed i alle led uden smerter. Ingen hævelser. Strakt benløft højre/venstre 70/70 grader med stramhed i hasemusklér og smerter i lænd. Ingen tegn til rodtryk. Kraft, sensibilitet og reflekser normale.

Diagnoser:

Latin

Degeneratio disci cervicalis cum Doiores chronica.

Morbus Scheurmann thoracalis, Th6-9.

Degeneratio disci lumbalis, L4-5 cum Dolores recidivans.

Dansk

Slidgigt i nakken med kroniske smerter

Kileform af 6. til 9. brystvirvel.

Slidgigt i båndskive mellem 4 og 5 lændehvirvel med tilbagevendende smerter.

Konklusion

Diagnose

Alle patientens ovenstående symptomer og objektive fund kan forklares af ovenstående diagnoser. Der er ingen yderligere undersøgelser, der er aktuelle.

Behandling:

Anbefaler fortsat regelmæssig cykling, hvor han sidder med lodret ryg på en velaffjedret sadel.

Anbefaler fortsat træning og egne øvelser.

Nedennævnte skånehensyn udgør en del af behandlingen for at undgå forværring.

Prognose:

Ovennævnte behandlingsforslag kan forhindre forværring, men der kan ikke forventes en yderligere bedring af smerter og funktionsniveau efter så mange år.

Nuværende tilstand vurderes derfor som i det væsentlige stationær.

Skånehensyn:

For at undgå forværring, vil der være varige skånehensyn. Bør kunne skifte arbejdsstilling ofte. Bør undgå yderstillinger i nakke og lænd. Bør undgå tunge løft. Bør undgå ensidigt gentaget og kraftbetonet arbejde med armene, specielt med hænderne over skulderhøjde. Arbejdskrav og tempo bør være moderate. Det psykiske arbejdsklima bør være godt i form af gode arbejdskammerater og god ledelse.

Erhvervsevne:

Patienten har hele tiden trænet flittigt og medvirket aktivt og motiveret ved alle arbejdsprøvnin-
ger og revalidering til [erhverv 2]. Han har arbejdet som [erhverv 2] i 4 år, indtil sygemelding i 2006. Det tyder på arbejdsmotivation og viljestyrke. Nuværende fleksjob har han haft siden 2008. Det opfylder alle ovennævnte skånehensyn og han er glad for arbejdet. Men kan klare højst 12½ time pr. uge pga. ovennævnte smerter.

Det er derfor ikke realistisk at forvente en højere arbejdssevne fremover."

Ankenævnet *for* Forsikring

22.

97918

Af lægeattest af 18/7 2013 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

Udfyldes af den undersøgende læge		nakkesmerter samt lænderygsmerter	
Diagnose/behandlet for: _____			
1	Hvordan er patientens tilstand nu? (jf. ovenfor skadedato/sidst afgivne attest)	☐ Uændret ☐ Bedre ☒ Forværret - hvordan?	Forværring af nakkesmerterne og især ledsagende tinnitus og svimmelhed.
...			
3	a) Er patienten stadig under behandling?	NEJ JA ☐ ☒	Hvis JA : Hvilken? Der gives medicinsk smertestillende 3-stofsbeh. med Tramadol retard, Gabapentin samt Fortamol
	b) Skønner du, at yderligere behandling eller genoptræning kan føre til en bedring af tilstanden?	☒ ☐	Hvis NEJ : Hvorfor ikke? Hvis JA : Hvilken?
4	Mener patienten at kunne:	NEJ JA	Hvis JA :
	a) Deltage i sit hidtidige arbejde?	☐ ☐	Fra hvornår? <u>2008 flexjob 12½ t. pr. uge</u> (dag/md/år) ☐ På fuld tid ☒ På deltid <u>2008</u> (antal timer ugentligt)
5	a) Hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde eller daglige funktioner mener patienten, han/hun ikke kan udføre? b) Hvad er den lægelige eller medicinske årsag til, at patienten ikke kan udføre disse funktioner? (Besvares kun hvis patienten har oplyst at der er nedsat funktion) c) Hvor mange timer daglig vurderer du, patienten kan arbejde?	Nærmere beskrivelse: Kan ikke klare tungere havearb., rengøring. Løft fra arbejde i akavede stillinger. Der er behov for hvile, Kan kun arbejde kort. Nærmere beskrivelse: Følgerne af sygdommen i nakkerysøjle og lænderyg. Antal timer daglig: ca. 2½ t.	
6	a) Hvordan vurderer du prognosen for patientens tilstand? b) Er der tilstået komplikationer, der har påvirket sygdommens/skadens forløb? c) Forventer du, at patienten helt eller delvist genvinder erhvervsevnen i forhold til nuværende arbejde?	NEJ JA ☐ ☐ ☐ ☒ ☒ ☐ ☐ ☐ ☒ ☐	☐ Uændret ☐ Dårlig ☐ God ☒ Ved ikke Hvis JA : Hvilke, hvordan og hvorfor? Hvis JA : Hvornår? <u>lidelsen er kronisk flexjob</u> (dag/md/år)

Af erklæring til brug ved ansøgning om udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne underskrevet af klageren den 27/7 2013 fremgår bl.a.:

Spørgsmål 1	Svar
a Lider du stadig af samme sygdom?	☐ NEJ ☒ JA
b Er der tilstødt komplikationer eller andre lidelser?	☐ NEJ ☐ JA Hvis JA: Hvilke(n)?

Ankenævnet for Forsikring

23.

97918

Spørgsmål 2	Svar
Hvordan er din helbredstilstand i forhold til det sidst besvarede skema?	Forværret Flere Nakke smerte

...

Spørgsmål 13	Svar
Særlige bemærkninger eller kommentarer?	Samme som sidst Besvaret Skema

Af lægeattest ved nedsat erhvervsevne af 25/6 2015 fra klagerens egen læge fremgår bl.a.:

1	Hvordan er patientens tilstand nu? (jf. ovenfor skadedato/sidst afgivne attest)	☒ Uændret ☐ Bedre ☐ Forværret - hvordan?
2	Hvordan har forløbet af sygdommen eller følgerne efter skaden været siden sidste attest/indtil nu? (jf. ovenfor skadedato/sidste afgivne attest)	Uændret siden 2013
3	a) Er patienten stadig under behandling? b) Skønner du, at yderligere behandling eller genoptræning kan føre til en bedring af tilstanden?	NEJ JA ☐ ☒ Hvis JA: Smertestillende behandling med Tramadol retard 150mg x 3, Fortamol 2x4 Hvilken? Hvis NEJ: Hvorfor ikke Hvis JA: Hvilken?
4	Mener patienten at kunne: a) Deltage i sit hidtidige arbejde?	NEJ JA ☐ ☒ Fra hvornår? 2008 flexjob (dag/md/år) ☐ På fuld tid ☒ På deltid 12,5 (antal timer ugentligt)
5	a) Hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde eller daglige funktioner mener patienten, han/hun ikke kan udføre? b) Hvad er den lægelige eller medicinske årsag til, at patienten ikke kan udføre disse funktioner? (Besvares kun hvis patienten har oplyst at der er nedsat funktion) c) Hvor mange timer daglig vurderer du, patienten kan arbejde?	Nærmere beskrivelse: Kan ikke klare: tungere havearbejde-rengøring-løft i akavede stillinger, Kun arbejde kortvarig i samme stilling- hvile. Nærmere beskrivelse: Kroniske smerter i nakke og lænderyg Antal timer daglig: 2,5

Ankenævnet for Forsikring

24.

97918

	NEJ	JA	
6 a) Hvordan vurderer du prognosen for patientens tilstand?	☒	☐	Uændret ☐ Dårlig ☐ God ☐ Ved ikke
b) Er der tilstået komplikationer, der har påvirket sygdommens/skadens forløb?	☒	☐	Hvis JA: Hvilke, hvordan og hvorfor?
c) Forventer du, at patienten helt eller delvist genvinder erhvervsevnen i forhold til nuværende arbejde?	☒	☐	Hvis JA: Hvornår? _____ (dag/md/år)
d) Forventer du, at patienten helt eller delvist genvinder erhvervsevnen i forhold til andet arbejde?	☒	☐	Forventet arbejdstid ugentlig: Hvis JA: Hvornår? _____ (dag/md/år)

Af erklæring til brug ved ansøgning om udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne underskrevet af klageren den 25/6 2015 fremgår bl.a.:

Spørgsmål 1	Svar
a Lider du stadig af samme sygdom?	☐ NEJ ☒ JA
b Er der tilstået komplikationer eller andre lidelser?	☒ NEJ ☐ JA Hvis JA: Hvilke(n)?

Spørgsmål 2	Svar
a Hvordan er din helbredstilstand i forhold til det sidst besvarede skema?	Gæ. det samme
b Er der, siden det sidst besvarede skema, sket ændringer i din helbredstilstand?	Hvilke? Nej

...

Spørgsmål 9	Svar
a Er der planlagt/påbegyndt arbejdsprøvning, revalidering, omskoling eller skånejob?	☐ NEJ ☐ JA Hvis JA: Fra hvornår? Hvad?
b Har du søgt fleksjob?	☐ NEJ ☐ JA
c Er du tilkendt fleksjob?	☐ NEJ ☒ JA Hvor mange timer? 12,5 time ugentlig + Pr. hvilken dato/fra hvornår?

...

Ankenævnet for Forsikring

25.

97918

Spørgsmål 12	Svar
Særlige bemærkninger eller kommentarer?	Er stort set samme som sidste Besvaret spørge skema, har dog flere smerter nu pga. den kølige sommer. o Samt har været plaget af smerter i venstre fod

Af opfølgningsskema underskrevet af klageren den 23/7 2018 fremgår bl.a.

Sæt kryds

☒ Jeg er i fleksjob med uændret 12,5 timer/ugen
hos: [redacted]
navn/adresse på arbejdsgiver

Af opfølgningsskema underskrevet af klageren den 6/1 2021 fremgår bl.a.

Sæt kryds
☒ Jeg er i fleksjob med uændret 12,5 timer/ugen
hos: [redacted] [redacted]
navn/adresse på arbejdsgiver

Af selskabets telefonnotat af 30/9 2021 fremgår bl.a.:

"Samtale med forsikrede [klageren].

Jeg har i dag talt med forsikrede og oplyst at vi sender et brev til ham og med dets indhold. Fortalte at vi havde foretaget observation af ham, og at observationen havde vist, at han arbejdede markant mere end 12 ½ time ugentligt, og at han var observeret arbejde fuld tid.

Han fortalte først, at han havde boet på [arbejdsplads 2]. Jeg oplyste, at han var set komme til [arbejdsplads 2] om morgenen, og at han også var set forlade [arbejdsplads 2] flere dage. Jeg oplyste, at vi ikke havde set en indretning af et hjem på [arbejdsplads 2], men havde observeret ham foretage alle klassiske [arbejdsopgaver], herunder reparere ..., tale med kunder, prøvekøre ..., instruere medarbejdere, løfte tunge genstande. Hertil oplyste han, at han havde haft nogle møbler opbevaret i [arbejdsplads 2].

Ankenævnet for Forsikring

26.

97918

Så forklarede han, at han opholdt sig på [arbejdsplads 2] for at tale med de andre ansatte, men at han ikke lavede noget andet end at tale. Han havde en aftale om at han kunne komme og gå som han ville og det gjorde han. Igen nævnet jeg, at han var observeret udføre klassiske [arbejdsopgaver].

Forsikrede oplyste så, at han havde nogle gamle [maskiner] stående på [arbejdsplads 2] som han havde fået lov til at sætte i stand på [arbejdsplads 2] og det var derfor han var der i flere timer.

Han oplyste at [arbejdsplads] var ved at blive solgt/overdraget til anden ejer.

Jeg spurgte flere gang, hvor længe han havde været i stand til at arbejde halv tid eller mere. Hertil svarede han, at han jo ikke vidste, hvad vi havde set da vi var der, og at det havde han ikke.

Samtalen blev afsluttet ved, at jeg sagde han kunne ringe eller kontakte os for en gennemgang af materialet, når han havde fået det og jeg opfordrede ham til at indsende sine bemærkninger inden fire uger hvorefter vi vil træffe endelig afgørelse."

Af selskabets observationsrapport fremgår bl.a.:

"Dato: Mandag den 19. april 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] blev kortvarigt observeret ved [arbejdsplads 2]. Der blev ikke foretaget yderligere observation ud over at konstatere, at forsikrede var på stedet.

...

Dato: Tirsdag den 20. april 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han har arbejdet i formodentlig 9 timer 2 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøvekørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnt i rapporten nedenfor.

...

Dato: Onsdag den 21. april 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede blev ikke set den pågældende dag.

...

Dato: Mandag den 14. juni 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han har arbejdet i formodentlig 10 timer 14 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøvekørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnt i rapporten nedenfor.

...

Ankenævnet for Forsikring

27.

97918

Dato: Tirsdag den 15. juni 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han har arbejdet i formodentlig 7 timer 19 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnte i rapporten nedenfor. Forsikrede har været væk fra [arbejdsplads 2] i 2 timer 24 min., hvor han var hos en fysioterapeut i ...

...

Dato: Onsdag den 16. juni 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han har arbejdet i formodentlig 9 timer 10 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnte i rapporten nedenfor.

...

Dato: Torsdag den 17. juni 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han arbejdede i formodentlig 10 timer 5 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnte i rapporten nedenfor.

...

Dato: Mandag den 6. september 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han arbejdede i formodentlig 10 timer 22 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnt i rapporten nedenfor.

...

Dato: Tirsdag den 7. september 2021.

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han arbejdede i formodentlig mindst 7 timer 42 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder. Forsikrede er ikke set forlade '[arbejdsplads 2]' medmindre det er nævnt i rapporten nedenfor. Denne dag har forsikrede været væk fra '[arbejdsplads 2]' i 2 timer 4 min.

...

Dato: Onsdag den 8. september 2021.

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han arbejdede i formodentlig mindst 9 timer 17 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder.

...

Dato: Torsdag den 9. september 2021

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]' i formodentlig mindst 9 timer 51 min. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder.

...

Dato: Fredag den 10. september 2021.

...

Sammenfatning:

Forsikrede [klageren] er observeret hos firmaet '[arbejdsplads 2]', hvor han arbejdede i formodentlig mindst 6 timer. Forsikrede er observeret inde på [arbejdsplads 2], på arealerne uden for dette og under prøve kørsel af ... Forsikrede foretager blandt andet reparation af ... og betjening af kunder."

Af mail fra selskabets tidligere juridiske afdelingsleders af 5/5 2022 fremgår bl.a.:

"Det er korrekt, at jeg ringede til [klageren] den 30. september 2021. Formålet med samtalen var at fortælle [klageren] om indholdet af det brev han ville modtage, således at han var forberedt og ikke blot skulle læse om Vellivs observation i et brev.

Jeg kan bekræfte indholdet af samtalen og den måde det er gengivet i referatet. Jeg husker tydeligt samtalen, idet den adskilte sig fra de fleste andre samtaler. Samtalen adskilte sig ved, [klageren] løbende skiftede forklaringer på, hvorfor han opholdt sig på [arbejdsplads 2] i takt med at jeg fortalte om det vi havde observeret. Jeg husker, at jeg under samtalen skrev noter i et Word-dokument, og at jeg efter endt samtale, skrev referatet af samtalen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 8. Invalidepension, præmiefritagelse og invalidesum ved nedsat erhvervsevne**A. Invalidepension og præmiefritagelse****Generelt**

Er forsikringen oprettet med ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse ved nedsat erhvervsevne, gælder følgende regler:

Forsikrede har ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse, hvis forsikrede får nedsat sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde uden at det skyldes forsæt. således at erhvervsevnen er nedsat til 1 /3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsat erhvervsevne, der berettiger til udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1 /3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Subjektive klager over smerter, gener o. lign., berettiger ikke til invalidepension og/eller præmiefritagelse, medmindre der ved lægelig eller anden helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i tilstrækkelig grad.

Udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse kan gøres betinget af, at forsikrede deltager i en relevant helbedsfremmende behandling, herunder genoptræning.

Den omstændighed, at der tilkendes forsikrede en ydelse fra det offentlige, giver ikke i sig selv ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse.

Forløbet i forbindelse med vurderingen af den nedsatte erhvervsevne.

Første gang, der tages stilling til, om forsikrede er berettiget til udbetaling af invalidepension og/eller præmiefritagelse, vurderes den nedsatte erhvervsevne i forsikredes nuværende erhverv. Er erhvervsevnen i det nuværende erhverv nedsat i tilstrækkelig grad, er forsikrede berettiget til invalidepension og/eller præmiefritagelse i en periode, som fastsættes af selskabet.

Hvis erhvervsevnen stadig er nedsat i tilstrækkelig grad efter periodens udløb, kan udbetalingen af invalidepension og/eller præmiefritagelsen fortsætte i en ny periode osv.

Som nævnt vurderes i første omgang den nedsatte erhvervsevne i forsikredes nuværende erhverv. Når erhvervsevnen er stationær eller senest 18 måneder efter, at udbetalingen og/eller præmiefritagelsen er begyndt, er det ikke længere erhvervsevnen i det nuværende erhverv, der er afgørende for, om udbetalingen og/eller præmiefritagelsen kan fortsætte. Det afgørende er her efter, om den generelle erhvervsevne er nedsat. Ved den generelle erhvervsevne forstås erhvervsevnen i både forsikredes nuværende erhverv og i andre erhverv.

Ved vurdering af forsikredes nedsatte generelle erhvervsevne foretager selskabet også et skøn over, om forsikrede anses for egnet til omskoling eller uddannelse. Skønnes forsikrede egnet til omskoling eller uddannelse, anses erhvervsevnen ikke for at være nedsat. Dog tages der i det konkrete tilfælde stilling til om, og i bekræftende fald med hvilke beløb, selskabet kan yde støtte under omskoling eller uddannelse.

Når erhvervsevnen i forsikredes eget erhverv eller den generelle erhvervsevne vurderes, er det uden betydning, om forsikrede efter eventuel helbedsfremmende behandling (herunder genoptræning), omskoling eller uddannelse vil have svært ved at få arbejde, fx pga. beskæftigelsessituationen.

Anmeldelse af nedsat erhvervsevne

Anmeldelse af nedsat erhvervsevne sker på selskabets blanket suppleret med lægeattest(er), der betales af selskabet. Anmeldelse skal ske, når erhvervsevnen har været nedsat i 2 måneder, og den forventes at være nedsat udover 3 måneder.

Dokumentation for nedsat erhvervsevne

Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i tilstrækkelig grad. Selskabet kan forlange alle de oplysninger, det anser for nødvendige til bedømmelsen heraf. Udgifterne til lægeattester, som selskabet har fundet påkrævet, betales af selskabet."

Nævnets sekretariat har set de i sagen refererede videooptagelser af klageren, ligesom nævnet er blevet forelagt den udarbejdede observationsrapport. Nævnet har videre fået forelagt den udarbejdede OSINT-rapport.

Nævnet udtaler:

Klageren – der er født i 1960'erne – blev omfattet af en pensionsordning med forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne den 1/6 2002. På grund af smerter fra blandt andet nakke og ryg blev klageren revalideret fra håndværksfaget til et mere administrativt og ledende arbejdsområde. Klageren blev i januar 2005 ansat hos arbejdsgiver 1, hvor han arbejdede frem til sin sygdomsmelding i februar 2006. I maj 2006 anmeldte klageren sit erhvervsevnetab til selskabet, hvor han oplyste, at han havde symptomer i form af smerter, hovedpine, tinninus, mavesmerter, koncentrations- og hukommelsesbesvær samt svimmelhed. Klageren blev i kommunalt regi tilkendt fleksjob i maj 2008, og han blev den 26/5 2008 ansat hos arbejdsgiver 2.

Selskabet har udbetalt helbredsbeholdende ydelser i perioden 1/6 2006 til 31/10 2021. Selskabet har pr. 1/11 2021 standset ydelserne med henvisning til, at klageren ikke længere opfylder betingelserne for at være berettiget til ydelser og præmiefritagelse. Selskabet har videre ophævet forsikringsdækningen ved tab af erhvervsevne pr. 1/11 2021, idet klageren har afgivet misvisende oplysninger og fortiet relevante oplysninger i forbindelse med selskabets løbende opfølgning på udbetaling. Derudover har selskabet rejst et tilbagebetalingskrav mod klageren på kr. 125.787,85 for perioden fra observationernes start den 20/4 2021 og frem til ophøret den 31/10 2021.

Klageren kræver, at selskabet skal anerkende, at han fra den 1/11 2021 opfylder betingelserne for forsikringsdækning. Selskabet skal videre anerkende, at han ikke har optrådt illoyalt, og at selskabet derfor ikke har været berettiget til at forlange tilbagebetaling af ydelser og ophæve forsikringsaftalen.

Klageren har anført, at hans helbreds- og erhvervsmæssige situation har været uændret siden 2010, og at den eneste ændring herefter har været, at han fra 2020 og frem har opholdt sig mere på arbejdspladsen, fordi han har kedet sig derhjemme. Han har oplyst, at han har haft en nær relation til sin arbejdsgiver, som ingen bemærkninger har haft til, at han har opholdt sig på arbejdspladsen, selvom han ikke har udført arbejde. Den 1/1 2021 flyttede han i et mindre hus, og han flyttede derfor en del af sine møbler til arbejdspladsen således, at han havde mulighed for at slappe af i løbet af dagen. Han har videre anført, at der ikke foreligger diskrepans mellem de lægelige- og erhvervsmæssige oplysninger, som selskabet har modtaget og selskabets OSINT-rapport og observationer. Han har oplyst, at det er korrekt, at han i perioder kan arbejde mere end 12,5 timer om ugen, men hvis han arbejder mere end dette i en længere periode, får han gener i form af udtrætning, øgede smerter, øget stivhed i ryggen og nedtrykthed mv.

I forhold til selskabets telefonnotat af 30/9 2021 har klageren anført, at der er tale om et ensidigt udfærdiget referat, som ikke loyalt gengiver indholdet. Han har oplyst, at han uden forvarsel blev ringet op af selskabet, som oplyste om overvågningen og beskyldte ham for at have snydt med oplysninger.

Selskabet har løbende fulgt op på klagerens helbreds- og erhvervsmæssige situation. Selskabet har anført, at der ved den løbende gennemgang af sagen opstod mistanke om, at klagerens oplysninger om fortsat betydelig reduceret erhvervsevne ikke var i overensstemmelse med de faktiske forhold. Selskabet har foretaget søgning på åbne kilder, hvor der i perioden fra marts 2012 og frem har været et antal opslag om/med klageren på sociale medier, hvor de udøvede fritids- og erhvervsmæssige aktiviteter ikke har stemt overens med klagerens angivelser. Derudover har selskabet foretaget observationer af klageren, som har vist, at han har en betydelig erhvervs-

mæssig aktivitet i forbindelse med sit arbejde og dermed en markant bedre funktionsevne, end det af klageren angivne.

Selskabet har videre anført, at klageren har afgivet skiftende forklaringer om tilstedeværelsen på arbejdspladsen. Selskabet har forelagt klagerens indlæg af 29/4 2022 for den tidligere ansatte, som har udarbejdet telefonreferatet, og på den baggrund har selskabet afvist at have misforstået klageren i forbindelse med telefonsamtalen.

I forhold til tilbagebetalingskravet har selskabet henvist til forsikringsbetingelserne § 8 A, hvor det fremgår, at den forsikrede er forpligtet til at give selskabet oplysning om bedring af erhvervsevnen. Selskabet har anført, at der ikke findes undskyldende faktorer for klagerens manglende oplysning til selskabet om de konstaterede forhold af relevans for vurderingen af hans generelle erhvervsevne.

Af ansøgning ved tab af erhvervsevne underskrevet af klageren den 31/5 2006 fremgår det, at hans erhvervsevne er påvirket i form af koncentrationsbesvær, hukommelsestab, mavesmerter, hovedpine, tinnitus, svimmelhed og smerter.

Af speciallægeerklæring af 24/6 2006 fra speciallæge i neurokirurgi fremgår det, at "generne består af: 1. konstante smerter i nakken og baghovedet ledsaget af konstant hovedpine. Der er røntgenologisk angiveligt påvist slidgigtsforandringer. 2. periodiske smerter i lænden. Disse kommer/forværres ved en forværring af smerterne i nakken. Der er ligeledes her angiveligt påvist slidgigtsforandringer. Herudover klager han over: 3. konstant dobbeltsidig øresusen. Denne er opstået spontant. Han skal nærmere udredes på audiologisk afdeling, [hospital 2] indenfor kort tid. 4. Siden 1997 har han oplevet kognitive dysfunktioner i form af nedsat hukommelse og koncentrationsevne, der svinger i takt med smerteintensiteten. ... Vurderet ud fra den foreliggende objektive undersøgelse, hvor der er mistanke om påvirkning af rygmarven, er funktionsprognosen dårlig, specielt da denne påvirkning af hvirvelsøjlen kan skyldes en tiltagende udvikling af slidgigt. Der er meget væsentlige skånehensyn at tage til hvirvelsøjlen".

Det fremgår af kommunalt journalnotat af 23/4 2008, at "arbejdsprøvningen er nu afsluttet og viste at [klageren] kan arbejde mellem 2,5 og 3 timer pr. dag. Han forklarer, at smerterne i nakken og hovedpine efter ca. 2½ time har nået et niveau, som bevirker at han må hvile. Hans symptomer er fortsat: smerter i nakke og skulder, hovedpine, svimmelhed og konstant øresusen. Han synes ikke længere at han har hukommelsesproblemer".

Af kommunalt journalnotat af 9/5 2008 fremgår det, at "i henhold til vurdering fra ressourceprofil samt redegørelse jf. LAB § 70a tilkendes fleksjob med 2/3 refusion i henhold til LAB § 70 og ledighedsydelse i henhold til LAS § 74 a stk. 1 med virkning fra den 12.05.2008. Tilbuddet om fleksjob er på 37 timer, idet [klageren] i den seneste periode på sammenlagt 12 måneder med beskæftigelse har været på 37 timer jf. LAB § 72".

Det fremgår af bevilling af løntilskud til fleksjob af 22/5 2008, at klageren den 26/5 2008 blev ansat hos arbejdsgiver 2 med ca. 12-14 timer om ugen inden for håndværksfaget, og at "følgende skånehensyn skal tilgodeses: Ingen stresspåvirkning, ingen tunge løft, gå/stå/sidde".

Af speciallægeerklæring af 24/5 2011 fra speciallæge i reumatologi fremgår det, at "er aldrig smertefri fra ryggen samt hovedpine, men smerterne varierer i styrke og lokalisation afhængig af hvad han gør. Smerterne varierer mellem 2 og 6 på en skala fra 0-10. Lindres af varme, let aktivitet, aflastning og medicin. Forværres af alt arbejde med armene, samt yderstillinger i nakken og lænden og når han befinder sig for længe i samme stilling. Føler sig træt i løbet af dagen. Oplever hele tiden nedsat hukommelse og koncentrationsevne. Alle symptomer forværres også af psykisk stress og tidspres. ... Funktionsniveau. Han bor alene og er derfor nødt til at klare alt i hjemmet selv. Sidder og hviler ½ time 3 gange hver dag og tager desuden mange små hvilepauser i løbet af dagen. Cykler næsten hver dag enten på almindelig cykel eller kondicykel. ... **Diagnoser:** Slidgigt i nakken med kroniske smerter. Kileform af 6. til 9. brysthvirvel. Slidgigt i båndskive mellem 4 og 5 lændehvirvel med tilbagevendende smerter. Konklusion **Diagnose** Alle patientens ovenstående symptomer og objektive fund kan forklares af ovenstående diagnoser. Der er ingen yderligere undersøgelser, der er aktuelle. **Behandling:** Anbefaler fortsat regelmæssig cykling, hvor han sidder med lodret ryg på en velaffjedret sadel. Anbefaler fortsat træning og egne øvelser. Nedennævnte skånehensyn udgør en del af behandlingen for at undgå forvær-

ring. **Prognose:** Ovennævnte behandlingsforslag kan forhindre forværring, men der kan ikke forventes en yderligere bedring af smerter og funktionsniveau efter så mange år. Nuværende tilstand vurderes derfor som i det væsentlige stationær. **Skånehensyn:** For at undgå forværring, vil der være varige skånehensyn. Bør kunne skifte arbejdsstilling ofte. Bør undgå yderstillinger i nakke og lænd. Bør undgå tunge løft. Bør undgå ensidigt gentaget og kraftbetonet arbejde med armene, specielt med hænderne over skulderhøjde. Arbejdskrav og tempo bør være moderate. Det psykiske arbejdsklima bør være godt i form af gode arbejdskammerater og god ledelse. **Erhvervsevne:** Patienten har hele tiden trænet flittigt og medvirket aktivt og motiveret ved alle arbejdsprøvninger og revalidering til [erhverv 2]. Han har arbejdet som [erhverv 2] i 4 år, indtil sygemelding i 2006. Det tyder på arbejdsmotivation og viljestyrke. Nuværende fleksjob har han haft siden 2008. Det opfylder alle ovennævnte skånehensyn og han er glad for arbejdet. Men kan klare højst 12½ time pr. uge pga. ovennævnte smerter. Det er derfor ikke realistisk at forvente en højere arbejdsevne fremover".

Af lægeattest af 18/7 2013 fra klagerens egen læge fremgår det, at klagerens nakkesmerter er forværret og ledsaget af tinnitus og svimmelhed, og at klageren siden 2008 har været ansat i fleksjob med 12,5 timer om ugen.

Det fremgår af erklæring til brug ved ansøgning om udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne underskrevet af klageren den 27/7 2013, at klageren stadig lider af samme sygdom, og at hans tilstand er forværret på grund af flere nakkegener.

Af lægeattest af 25/6 2015 fra klagerens egen læge fremgår det, at klagerens tilstand har været uændret siden 2013.

Af erklæring til brug ved ansøgning om udbetaling og/eller præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne underskrevet af klageren den 25/6 2015 fremgår det, at klageren stadig lider af samme sygdom, og at han arbejder 12,5 timer om ugen i fleksjob.

Af opfølgningsskema underskrevet af klageren den 23/7 2018 fremgår det, at klageren er i fleksjob med uændret 12,5 timer om ugen.

Af opfølgningsskema underskrevet af klageren den 6/1 2021 fremgår det, at klageren er i fleksjob med uændret 12,5 timer om ugen.

Det fremgår af selskabets telefonnotat af 30/9 2021, at "fortalte at vi havde foretaget observation af ham, og at observationen havde vist, at han arbejdede markant mere end 12½ time ugentligt, og at han var observeret arbejde fuld tid. Han fortalte først, at han havde boet på [arbejdsplads 2]. Jeg oplyste, at han var set komme til [arbejdsplads 2] om morgenen, og at han også var set forlade [arbejdsplads 2] flere dage. Jeg oplyste, at vi ikke havde set en indretning af et hjem på [arbejdsplads 2], men havde observeret ham foretage alle klassiske [arbejdsopgaver], herunder reparere [maskiner], tale med kunder, prøvekøre ..., instruere medarbejdere, løfte tunge genstande. Hertil oplyste han, at han havde haft nogle møbler opbevaret i [arbejdsplads 2]. Så forklarede han, at han opholdt sig på [arbejdsplads 2] for at tale med de andre ansatte, men at han ikke lavede noget andet end at tale. Han havde en aftale om at han kunne komme og gå som han ville og det gjorde han. Igen nævnet jeg, at han var observeret udføre klassiske [arbejdsopgaver]. Forsikrede oplyste så, at han havde nogle gamle [maskiner] stående på [arbejdsplads 2] som han havde fået lov til at sætte i stand på [arbejdsplads 2] og det var derfor han var der i flere timer".

Selskabet har foretaget observationer af klageren i perioderne 19/4 2021 til 21/4 2021, 14/6 2021 til 17/6 2021 og 6/9 2021 til 10/9 2021. I observationsmaterialet ses klageren i firmatøj på arbejdspladsen, herunder på værkstedet, på arealerne uden for og under prøvekørsel. Derudover ses klageren blandt andet foretage reparationer af maskiner, hvor han løfter armene over skulderhøjde med arbejdsredskaber i hænderne, bukke sig forover og stige ubesværet ind og ud af biler. Klageren er observeret på arbejdspladsen i 9 timer og 2 minutter den 20/4 2021, 10 timer og 14 minutter den 14/6 2021, 7 timer og 19 minutter den 15/6 2021, 9 timer og 10 minutter den 16/6 2021, 10 timer og 5 minutter den 17/6 2021, 10 timer og 22 minutter den 6/9 2021, 7 timer og 42 minutter den 7/9 2021, 9 timer og 17 minutter den 8/9 2021, 9 timer og 51

minutter den 9/9 2021 og 6 timer den 10/9 2021. Af observationsrapporten fremgår det, at observationerne nogle dage er blevet ophævet, mens klageren stadig har befundet sig på arbejdspladsen.

Ophør af ydelser og præmiefritagelse

Forsikringen giver ret til løbende ydelser og præmiefritagelse, når forsikredes erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen på grund af sygdom eller ulykke.

Selskabet har i ca. 15 år ydet klageren dækning ved tab af erhvervsevne. Selskabet har ikke sandsynliggjort, at selskabets oprindelige afgørelse byggede på alt for lempelige vurderinger af klageren og således har haft kulancemæssigt præg.

Nævnet finder, at selskabet i en sådan situation skal bevise, at der er indtruffet en sådan bedring i klagerens forhold, som fører til, at han ikke længere har det hidtidige dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at kritisere, at selskabet har standset udbetalingen af helbredsbedingede ydelser til klageren under henvisning til, at klagerens helbredsmæssige gener ikke længere er af et omfang, der godtgør, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren i videomaterialet og observationsrapporten ses have et aktivitetsniveau og udføre bevægelser, der ikke stemmer overens med de oplysninger, som han har givet til læger og selskabet. Under observationer fremstår klageren ubesværet og med fri bevægelighed. Klageren ses endvidere arbejde med armene over skulderhøjde og arbejde på forskellige tidspunkter af dagen uden at fremstå smerteforpint eller i øvrigt påvirket af arbejdet.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren er observeret på arbejdspladsen i et omfang, som væsentligt overstiger de 12,5 timer om ugen, som klageren over for selskabet har oplyst, at han kan arbejde. Nævnet bemærker, at klageren herved har bragt sig i en bevismæssig vanskelig situation.

Nævnet finder, at der er væsentlige uoverensstemmelser mellem de gener, som klageren har oplyst til selskabet, læger og kommune og de aktiviteter/det aktivitetsniveau, der er beskrevet i observationsrapport.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klagerens funktionsniveau fremstår bedre end det, der fremgår af sagens øvrige oplysninger, herunder speciallægeerklæringer og de erklæringer, som klageren har udfyldt og fremsendt til selskabet. Af dette materiale fremgår det, at klageren bør undgå yderstillinger i nakke og lænd, tunge løft og kraftbetonet arbejde med armene, specielt med hænderne over skulderhøjde.

Nævnet har tillige lagt vægt på selskabets OSINT-rapport, hvor der fremgår opslag på sociale medier om klagerens udøvelse af fritids- og erhvervsaktiviteter, som efter nævnets vurdering ikke er i overensstemmende med klagerens angivelser om smertegener og en betydeligt reduceret erhvervsevne. Af oplysningerne i rapporten fremgår det blandt andet, at klageren har været ansat som bestyrer af arbejdsplads 2.

Ophævelse af erhvervsevnetabsforsikringen og tilbagebetalingskrav

Nævnet bemærker, at nævnet ved tidligere kendelser har tiltrådt, at der i særlige tilfælde kan ske en fremadrettet ophævelse af en forsikringstagers forsikring, som dækker erhvervsevnetab. Nævnet har udtalt, at en sådan ophævelse af forsikringsdækningen med henvisning til, at forsikringstageren har handlet illoyalt og har tilsidesat sine kontraktlige forpligtelser, kræver en vis grovhed i den udviste adfærd, ligesom der må stilles betydelige krav i bevismæssig henseende.

Nævnet finder, at det fremlagte observationsmateriale udgør tilstrækkeligt bevis for, at klagerens adfærd er af en sådan grovhed, at selskabet med henvisning til, at klageren har handlet groft illoyalt i forhold til sine kontraktlige forpligtelser, er berettiget til at ophæve klagerens erhvervsevnetabsforsikring.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på de betydelige uoverensstemmelser mellem på den ene side klagerens oplysninger til de undersøgende læger og hans besvarelse af selskabets erklæringer og på den anden side det fremlagte observationsmateriale, som viser, at hans generelle erhvervsevne er væsentlig bedre, end hvad der må antages på baggrund af hans oplysninger til lægerne og selskabet.

For så vidt angår selskabets tilbagebetalingskrav bemærker nævnet, at det følger af almindelige forsikringsretlige principper, at et selskab, der har udbetalt erstatning, hvor selskabet ikke har været forpligtet til det, som udgangspunkt vil kunne kræve den udbetalte erstatning tilbagebetalt. Dette udgangspunkt kan fraviges efter princippet om *condictio indebiti*, hvis modtageren har været i god tro om sin berettigelse til beløbet, og det må antages, at det udbetalte er gået til underhold.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere selskabets krav om tilbagebetaling for perioden 20/4 2021 til 31/10 2021, hvor selskabet har observeret klageren, idet det fremlagte observationsmateriale har dokumenteret, at klageren i hvert fald i denne periode har arbejdet i et sådant omfang, at han var i ond tro med hensyn til sin berettigelse til at oppebære ydelser fra erhvervsevnetabsforsikringen.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Ankenævnet *for* Forsikring

39.

97918

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', written in a cursive style.

Peter Thønnings